



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie  
**TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 32/12**  
v Luxemburgu 22. marca 2012

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-12/11  
Denise McDonagh/Ryanair Ltd

**Podľa názoru, ktorý zastáva generálny advokát Bot, letecký dopravca sa musí postarať o cestujúcich, ktorých let bol zrušený z dôvodov mimoriadnych okolností, ako bolo uzavretie vzdušného priestoru v dôsledku erupcie sopky Eyjafjallajökull**

*Právo Únie nestanovuje implicitné oslobodenie ani časové alebo finančné obmedzenie tejto povinnosti starostlivosti o cestujúcich (ubytovanie, jedlo, občerstvenie)*

V prípade zrušenia svojho letu je letecký dopravca podľa práva Únie<sup>1</sup> povinný poskytnúť cestujúcim pomoc, ako aj náhradu. Pokiaľ ide o povinnosť pomoci a s cieľom reagovať na bezprostredné potreby cestujúcich, letecký dopravca im musí vzhľadom na dĺžku čakania bezplatne poskytnúť občerstvenie, jedlo a prípadne ubytovanie v hoteli, prepravu z letiska do miesta ubytovania, ako aj dať im k dispozícii komunikačné prostriedky pre spojenie s tretími osobami. Letecký dopravca je povinný splniť si túto povinnosť, aj keď zrušenie letu zapríčinili mimoriadne okolnosti, teda okolnosti, ktorým sa nedalo zabrániť ani vtedy, keď boli prijaté všetky primerané opatrenia. Naopak, pokiaľ ide o jeho povinnosť náhrady, dopravca sa tejto povinnosti môže zbaviť, ak môže preukázať, že zrušenie letu bolo spôsobené takýmito okolnosťami.

V dôsledku erupcie islandskej sopky Eyjafjallajökull bol vzdušný priestor väčšej časti severnej Európy – zahŕňajúci najmä írsky a britský vzdušný priestor – medzi 15. a 23. aprílom 2010 uzavretý z dôvodu nebezpečenstva vyplývajúceho z oblakov sopečného popola. V dôsledku toho a až do 17. mája 2010 bol vzdušný priestor viacerých členských štátov, z ktorých a do ktorých lietala letecká spoločnosť Ryanair, sporadicky a prerušovane uzavretý.

D. McDonagh bola jednou z cestujúcich, ktorých let z Fara do Dublinu, stanovený na 17. apríl 2010, bol zrušený v dôsledku sopečnej erupcie. Lety medzi Írskom a kontinentálnou Európou boli obnovené až 22. apríla 2010 a D. McDonagh sa konečne 24. apríla 2010 mohla vrátiť do Írska. Žalobkyňa sa domnieva, že Ryanair jej neposkytol potrebnú pomoc a že letecká spoločnosť je povinná vyplatiť jej náhradu alebo odškodnenie vo výške takmer 1 130 eur, čo je suma, ktorá zodpovedá jej nákladom na jedlo, nákup občerstvenia, ubytovanie a prepravu.

Dublin Metropolitan District Court (Írsko), ktorý koná vo veci, sa Súdneho dvora v podstate pýta, či uzavretie vzdušného priestoru v dôsledku erupcie sopky patrí pod pojem „mimoriadne okolnosti“ a zaväzuje leteckého dopravcu na starostlivosť o cestujúcich, alebo či patrí do kategórie, ktorá ide nad rámec mimoriadnych okolností, ktoré môžu leteckého dopravcu zbaviť jeho povinnosti starostlivosti o cestujúcich. Okrem toho za týchto okolností je Súdny dvor vyzvaný k tomu, aby sa vyslovil k otázke, či povinnosť starostlivosti má byť finančne alebo časovo obmedzená.

Generálny advokát Yves Bot na úvod pripomína, že pojem „mimoriadne okolnosti“ právo Únie nedefinuje. Spresňuje, že jeho obsah treba stanoviť vzhľadom na obvyklý význam pojmu v bežnej reči, kontext, v ktorom je použitý, a cieľ, ktorý sleduje právna úprava, ktorej je súčasťou. V bežnej reči tento pojem označuje všetky okolnosti, nad ktorými letecký dopravca nemá žiadnu kontrolu. Ide o udalosť, ktorá nie je súčasťou bežného výkonu činnosti leteckého dopravcu a vymyká sa jeho moci z dôvodu jej povahy alebo pôvodu. Generálny advokát zastáva názor, že všetky

<sup>1</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

udalosti, ktoré zodpovedajú týmto kritériám, musia patriť pod ten istý pojem bez toho, aby existoval priestor pre osobitnú kategóriu „výnimočne mimoriadnych“ okolností, ktorá by prinášala úplné oslobodenie leteckého dopravcu od jeho povinností.

Tejto analýze nasvedčuje cieľ právnej úpravy Únie v tejto oblasti – čiže vysoká ochrana leteckých cestujúcich – ako aj kontext, do ktorého zapadá, ktorý je charakterizovaný mimoriadnou zraniteľnosťou cestujúcich, ktorí sa ocitnú blokovaní na letisku z dôvodu vzniku mimoriadnych okolností.

Podľa generálneho advokáta práve z tohto dôvodu sa normotvorca Únie domnieval, že na rozdiel od povinnosti náhrady, ktorú znáša letecký dopravca – ktorá neexistuje, ak preukáže, že zrušenie letu bolo dôsledkom mimoriadnych okolností, ktorým sa nedalo zabrániť, – povinnosť starostlivosti musí trvať bez ohľadu na skutočnosť, ktorá viedla k zrušeniu, a nezávisle od prípadnej zodpovednosti leteckého dopravcu. V tejto súvislosti zastáva názor, že starostlivosť o leteckých cestujúcich je o to dôležitejšia a prvoradá, ak bol ich let zrušený z dôvodu erupcie sopky, ktorá vyvolala uzavretie vzdušného priestoru viacerých členských štátov a počas viacerých dní, čím sú niektorí cestujúci prinútení zostať na letisku a často ďaleko od svojho domova, očakávajúc opätovné otvorenie vzdušného priestoru.

**V dôsledku toho generálny advokát uvádza záver, že okolnosti, ako je uzavretie vzdušného priestoru v dôsledku erupcie sopky, predstavujú mimoriadne okolnosti v zmysle práva Únie.**

Okrem toho po pripomenutí, že európska právna úprava neobsahuje implicitné časové alebo finančné obmedzenie povinnosti starostlivosti o cestujúcich, generálny advokát vysvetľuje, že starostlivosť sa ukazuje mimoriadne dôležitou pri vzniku mimoriadnych okolností, ktoré trvajú dlhší čas. Práve v prípade, keď je čakanie z dôvodu zrušenia letu mimoriadne dlhé, je potrebné zabezpečiť, aby leteckí cestujúci, ktorých let bol zrušený, mohli mať prístup k tovarom a službám prvej potreby, a to počas celej doby čakania. Obmedzenie povinnosti starostlivosti by európsku právnu úpravu zbavilo časti jej potrebného účinku, pretože dotknutí leteckí cestujúci by po uplynutí niekoľkých dní boli ponechaní svojmu osudu.

Podľa generálneho advokáta toto konštatovanie nemôže spochybníť platnosť európskej právnej úpravy najmä vzhľadom na zásady proporcionality a zákazu diskriminácie. Povinnosť starostlivosti, ktorá je uložená leteckým dopravcom, sa nezdá byť neprímeraná najmä preto, že leteckí dopravcovia môžu vzniknuté náklady premietnuť do cien leteniek. Navyše takúto prax už Ryanair zaviedol, keď v apríli 2011 začal uplatňovať osobitný poplatok s cieľom prispieť na výdavky vynaložené na starostlivosť o cestujúcich, ktorých let bol v dôsledku erupcie islandskej sopky zrušený.

Podľa generálneho advokáta povinnosť starostlivosti tiež neodporuje všeobecnej zásade zákazu diskriminácie, pretože rôzne spôsoby dopravy nie sú, pokiaľ ide o ich podmienky využívania, zameniteľné. Preto situácia podnikov pôsobiacich v odvetví činnosti každého z týchto druhov dopravy nie je porovnateľná. Okrem toho v oblasti leteckej dopravy sa cestujúci, ktorí sú obeťami zrušenia alebo významného meškania letu, nachádzajú v situácii, ktorá sa objektívne odlišuje od situácie cestujúcich v iných dopravných prostriedkoch v prípade incidentov takejto povahy.

**V dôsledku toho generálny advokát navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal, že európska právna úprava neobsahuje implicitné oslobodenie ani obmedzenie povinnosti starostlivosti o cestujúcich, ktorých let bol zrušený v dôsledku mimoriadnych okolností. Toto konštatovanie nemôže spochybníť platnosť tejto právnej úpravy.**

---

**UPOZORNENIE:** Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

**UPOZORNENIE:** Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva

Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

---

*Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.*

*[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.*

*Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499*

*Fotografie z prednesenia návrhov sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106*